

KHAI THÁC HIỆU QUẢ TIỀM NĂNG DU LỊCH CỦA TỈNH PHÚ YÊN: Những vấn đề cần lưu ý

PHẠM HÙNG CƯỜNG*
NGUYỄN CÁT LÂM**

Với tiềm năng du lịch phong phú và con người giàu lòng nhân hậu, mến khách, Phú Yên đang trở thành điểm đến hấp dẫn đối với du khách trong nước và nhất là du khách quốc tế. Tuy nhiên, trong thời gian tới, ngành du lịch Phú Yên cần có những giải pháp cụ thể hơn nữa để thu hút khách du lịch một cách bền vững.

TIỀM NĂNG VÀ NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Phú Yên với bờ biển dài 190 km, nhiều nơi khúc khuỷu, quanh co núi biển liên kề tạo nên nhiều vịnh, đầm mang vẻ đẹp tự nhiên hoang sơ, như: đầm Cù Mông, đầm Ô Loan, vịnh Vũng Rô, vịnh Xuân Đài...

Đặc biệt là danh thắng Ghềnh Đá Đĩa nổi tiếng bởi hiện tượng địa chất hết sức độc đáo, kỳ lạ có một không hai ở Việt Nam. Ghềnh Đá Đĩa là một tập hợp các trụ đá hình lăng trụ xếp liền nhau, hòn nọ nối hòn kia kề với sóng nước. Bãi đá trải rộng san sát nhau chung màu đen huyền bí. Nhìn từ xa, Ghềnh Đá trông giống một tổ ong thiên tạo khổng lồ vô cùng kỳ vĩ. Liên kề với Ghềnh Đá Đĩa là Bãi Bông tĩnh lặng với bãi cát trải mịn màng, sạch sẽ hoang sơ.

Phú Yên cũng nổi tiếng với Bãi Môn - Mũi Điện (Mũi Đại Lãnh) nơi có ngọn hải đăng là điểm cực Đông trên đất liền, nơi đón ánh bình minh đầu tiên của Tổ quốc. Từ thời mở đất, Mũi Điện từng mang cái tên dân gian là Mũi Nạy, bởi từ xa ngoài khơi nhìn vào, Mũi Điện như một nhánh cây đặt xuống biển.

Đầm Ô Loan là đầm nước lợ nên có rất nhiều hải sản, như: hàu, sò huyết, tôm, mực, sữa, rau câu, điệp, cua... Đến Ô Loan thưởng ngoạn phong cảnh thiên nhiên tươi đẹp và thưởng thức những món hải sản đậm đà hương vị miền Trung, du khách mới có thể cảm nhận hết được vẻ đẹp của vùng đất Phú Yên thơ mộng.

Với diện tích mặt nước hơn 1.500 ha, Đầm Ô Loan được thiên nhiên ban tặng

cho một vẻ đẹp thanh bình với không gian thoáng đãng và khí hậu trong lành, mát mẻ. Từ đỉnh đèo Quán Cau nhìn xuống, du khách sẽ thấy núi Từ Bi, nơi có con suối Từ Bi chảy ngoằn ngoèo qua các khe núi rồi đổ ra đầm, tạo nên cảnh quan thơ mộng và huyền bí.

Bên cạnh những tài nguyên du lịch tự nhiên, Phú Yên còn là một vùng đất có bề dày lịch sử và chiều sâu văn hóa. Một số di tích, địa danh đã gắn liền với tên tuổi của các danh nhân lịch sử: Đá Bia gắn với truyền thuyết về hành trình mở mang bờ cõi về phương Nam của vua Lê Thánh Tông; Đền thờ Lương Văn Chánh, vị khai quốc công thần của Phú Yên; Thành An Thổ, nơi sinh của đồng chí Trần Phú - Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Nét đặc sắc của văn hóa Phú Yên là sự đan xen, giao thoa và hòa hợp của nền văn hóa Việt - Chăm có Tháp Nhạn, Thành Hồ cổ kính. Đặc biệt là bộ Kèn đá và Đàn đá Phú Yên có niên đại cách ngày nay khoảng 2.500 năm. Nhiều lễ hội truyền thống, các làn điệu dân ca, các điệu dân vũ rất đặc sắc...

Để khai thác có hiệu quả tiềm năng du lịch, trong những năm qua, Phú Yên đã tập trung chỉ đạo và thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, chương trình, kế hoạch chuyên đề về phát triển du lịch của Tỉnh. Trong 5 năm (2011-2015), Tỉnh đã huy động nhiều nguồn lực để đầu tư cơ sở vật chất hạ tầng phục vụ phát triển kinh tế - xã hội gắn với phát triển du lịch.

Trong đó, ưu tiên phát triển hạ tầng giao thông đường bộ, hàng không, như: tuyến đường động lực ven biển từ thành phố Tuy Hòa đến di tích thắng cảnh quốc gia Ghềnh Đá Đĩa; tuyến đường từ TP. Tuy Hòa đi Bãi Môn - Vũng Rô; tuyến đường từ quốc lộ 1 đến Khu di tích Nhà thờ Bác Hồ; nâng cấp quốc lộ 25 nối tỉnh Phú Yên với tỉnh Gia Lai và quốc lộ 29 nối tỉnh Phú Yên với tỉnh Đắk Lắk... Đề xuất nâng cấp, mở rộng sân bay Tuy Hòa, đưa vào khai thác các tuyến bay TP. Hồ Chí Minh - Tuy Hòa, Hà Nội - Tuy Hòa và ngược lại... Công tác

*TS., **, Trưởng Đại học Ngoại thương Cơ sở II, TP. Hồ Chí Minh
Email: phamhungcuong.cs2@ftu.edu.vn

đầu tư, tôn tạo các di tích, danh thắng được chú trọng; đến nay, toàn Tỉnh có 19 di tích cấp quốc gia, 37 di tích cấp tỉnh. Đã thu hút đầu tư và tạo điều kiện để nhà đầu tư phát triển cơ sở vật chất phục vụ du lịch, như: khách sạn, nhà hàng, khu du lịch, khu vui chơi giải trí và các dịch vụ liên quan.

Theo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Phú Yên, tính đến hết tháng 06/2016, trên địa bàn Tỉnh hiện có 130 cơ sở kinh doanh lưu trú du lịch, với 2.660 buồng, trong đó có 500 buồng đạt tiêu chuẩn từ 3 đến 5 sao. Sản phẩm du lịch của Tỉnh ngày càng phong phú với các loại hình, như: tham quan di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh, lễ hội truyền thống, du lịch cộng đồng, du lịch làng nghề; đã hình thành hai tuyến và bảy điểm du lịch địa phương; hình thành các điểm biểu diễn nghệ thuật phục vụ khách du lịch. Hoạt động lữ hành đã có bước phát triển khá, một số đơn vị kinh doanh lữ hành bước đầu xây dựng được các chương trình du lịch khá phong phú; tổ chức đón nhiều đoàn lữ hành, báo chí trong và ngoài nước đến khảo sát sản phẩm du lịch Phú Yên và kết nối đưa khách về Phú Yên.

Cùng với những nỗ lực trên, công tác xúc tiến, quảng bá du lịch đã và đang được lãnh đạo các cấp, các ngành tỉnh Phú Yên hết sức chú trọng. Tỉnh đã công bố biểu trưng du lịch với tiêu đề: “Du lịch Phú Yên - Hấp dẫn và Thân thiện”; tổ chức và tham gia các hội nghị xúc tiến, hội chợ, triển lãm du lịch trong và ngoài nước; phát hành các ấn phẩm du lịch, quảng bá trên website du lịch Phú Yên, mạng xã hội, các phương tiện thông tin, truyền thông đại chúng... Đến hết tháng 06/2016, Tỉnh đã có 28 dự án du lịch trong và ngoài nước sử dụng vốn ngoài ngân sách nhà nước trên địa bàn Tỉnh với tổng mức đầu tư đăng ký 45.935 tỷ đồng; trong đó 8 dự án đã đi vào hoạt động từng phần.

Nhờ những nỗ lực nói trên, du lịch Phú Yên đã đạt được nhiều kết quả khả quan. Theo đó, lượt khách du lịch đến Phú Yên giai đoạn 2011-2015 tăng bình quân 20%/năm, khách quốc tế tăng khoảng 17%/năm; doanh thu du lịch thuần túy tăng 30%/năm. Riêng trong 6 tháng đầu năm 2016, lượng khách du lịch đến Phú Yên tăng cao, toàn Tỉnh đã đón được hơn 580.000 lượt khách, đạt 58% kế hoạch, tăng 18% so với cùng kỳ (trong đó có hơn 28.300 lượt khách quốc tế, tăng 11%). Doanh thu đạt hơn 550 tỷ đồng, tăng 15% so với cùng kỳ năm 2015 (trong đó, doanh thu lưu trú 215,6 tỷ đồng). Các điểm Ghềnh Đá Đĩa, Bãi Môn - Mũi Điện đón trên 300.000 lượt khách đến tham quan, thu từ bán vé hơn 1,4 tỷ đồng...

MỘT SỐ HẠN CHẾ, TỒN TẠI

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình thu hút khách du lịch, Phú Yên vẫn còn tồn tại một số vấn đề như sau:

Một là, tài nguyên du lịch tuy phong phú, đa dạng, nhưng nằm rải rác, ngoài một số quần thể thì các điểm, khu du lịch nằm cách xa nhau, trong khi đó, nguồn lực đầu tư hạn chế, nên chưa phát huy được hiệu quả. Nhận thức xã hội về du lịch, nhất là nhận thức của các cấp

quản lý về vai trò của du lịch đối với phát triển kinh tế - xã hội chưa cao; các ngành, các địa phương, các đơn vị du lịch chưa có sự phối hợp tốt trong đầu tư, chưa phát huy được sức mạnh tổng hợp từ mọi nguồn lực để phát triển du lịch.

Hai là, việc đầu tư xây dựng cơ sở vật chất hạ tầng tại các điểm du lịch, danh thắng, di tích chưa đáp ứng được mong muốn của khách du lịch. Cụ thể: Lợi thế lớn nhất của Phú Yên là du lịch nghỉ dưỡng biển, nhưng trong tổng số 130 cơ sở lưu trú, vẫn chưa có khu nghỉ dưỡng thực sự. Với mong muốn hoàn thiện cơ sở vật chất hạ tầng phục vụ du lịch, giai đoạn 2011-2015, tỉnh Phú Yên đã kêu gọi được 26 dự án đầu tư với tổng mức vốn đăng ký 45.674 tỷ đồng. Tuy nhiên, hiện chỉ có 9 dự án đi vào hoạt động nhưng chưa đồng bộ; 1 dự án đã khởi công nhưng ngừng triển khai xây dựng; các dự án còn lại chưa triển khai xây dựng...

Ba là, sản phẩm du lịch của Phú Yên chỉ dừng lại ở việc đưa du khách đi ngắm Ghềnh Đá Đĩa, Bãi Môn - Mũi Điện; ngắm san hô tại các hòn đảo ven bờ và thưởng thức đặc sản biển. Những tour độc đáo hấp dẫn du khách chưa được tổ chức đầy đủ. Theo ước tính, có tới 60% số du khách chỉ ghé qua Phú Yên rồi đến các điểm du lịch khác, không lưu trú hoặc lưu trú 1 đêm. Bên cạnh đó, dịch vụ giải trí ban đêm cũng chưa có, nghèo nàn.

Bốn là, thiếu sự kết nối của các điểm đến. Toàn Tỉnh có 18 di tích lịch sử và danh thắng cấp quốc gia. Tuy nhiên, chưa có sự phối hợp tốt giữa ban quản lý các khu di tích này với các công ty lữ hành. Vì vậy, nhiều di tích chưa được kết nối vào chuỗi, thành tuyến, điểm tham quan thường xuyên của các tour du lịch.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP

Chương trình hành động về đầu tư phát triển đưa du lịch của Phú Yên trở thành ngành kinh tế quan trọng giai đoạn 2016-2020 đề ra mục tiêu: Trong giai đoạn 2016-2020, Phú Yên phấn đấu thu hút hơn 7 triệu lượt khách du lịch đến Tỉnh, trong đó khoảng 1 triệu lượt khách quốc tế. Lượt khách du lịch tăng bình quân khoảng 17%/năm, trong đó khách quốc tế tăng khoảng 60%/năm; ngày lưu trú tăng bình quân 1,8-2 ngày/khách; tổng thu nhập du lịch tăng khoảng 29,5%/năm. Phấn đấu đến năm 2020, tiếp đón hơn 2 triệu lượt khách, trong đó có khoảng

490.000 lượt khách quốc tế; tổng thu nhập du lịch khoảng 3.100 tỷ đồng...

Để đạt được mục tiêu nói trên, theo chúng tôi, du lịch Phú Yên cần lưu ý một số vấn đề, như sau:

Thứ nhất, tiếp tục kiện toàn bộ máy tổ chức quản lý nhà nước về du lịch. Cụ thể hóa các cơ chế chính sách ưu đãi theo các quyết định của Chính phủ; cải cách thủ tục hành chính... Ngân sách ưu tiên đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng tại các khu du lịch, điểm du lịch quốc gia; thực hiện lồng ghép các nguồn vốn từ các chương trình có liên quan; kêu gọi vốn đầu tư nước ngoài; huy động vốn các doanh nghiệp, các tổ chức hoạt động du lịch và đóng góp của cộng đồng phù hợp với xu hướng xã hội hóa. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức của các cấp ủy, chính quyền, tổ chức đoàn thể, các doanh nghiệp và nhân dân về mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của nhiệm vụ phát triển du lịch.

Thứ hai, cần tập trung đầu tư phát triển du lịch theo hướng, phát huy lợi thế, đặc thù của vùng miền để đa dạng hóa sản phẩm du lịch của Tỉnh. Trước mắt, sớm nâng cấp kết cấu hạ tầng du lịch, đặc biệt là việc đầu tư xây dựng các điểm vui chơi, điểm nghỉ chân... tại các danh thắng, như: Ghềnh Đá Đĩa, Vũng Rô, bãi Môn - Mũi Điện... Đầu tư cơ sở vật chất hạ tầng thiết yếu tại các di tích danh thắng; tăng cường bảo vệ và tôn tạo tài nguyên du lịch, chú trọng đầu tư nhằm bảo tồn, phát huy giá trị các di tích, danh thắng.

Thứ ba, chú trọng hơn nữa đến công tác xúc tiến quảng bá, đặc biệt là hợp tác với các công ty lữ hành du lịch, các cơ quan thông tấn báo chí. Tăng cường tổ chức các sự kiện du lịch lồng ghép với các hoạt động văn hóa, nhằm kích cầu du lịch,

Ghềnh Đá Đĩa là địa điểm thu hút đông đảo khách du lịch tới Phú Yên

mang dấu ấn thương hiệu điểm đến Phú Yên, chú trọng chiều sâu trong công tác tổ chức các sự kiện du lịch với các hoạt động thiết thực, mang tính xã hội hóa cao, đáp ứng được yêu cầu của doanh nghiệp và du khách.

Thứ tư, đào tạo và phát triển nhân lực cho ngành du lịch. Đào tạo nhân lực du lịch là một quá trình phức tạp, theo hướng phát triển toàn diện về: học vấn, phong cách, đạo đức và chuyên môn, nghiệp vụ; hiệu quả và chuẩn hóa theo hệ thống tiêu chí quốc tế. Vì vậy, việc quy hoạch, đào tạo, phát triển đội ngũ giảng viên, cán bộ, công chức, cán bộ quản lý du lịch, lao động du lịch lành nghề ở tất cả các bộ phận tham gia các khóa học về du lịch ở nước ngoài cần theo hướng chuẩn hóa quốc tế nhằm nâng cao tính chuyên nghiệp, trình độ ngoại ngữ và tinh thần cầu thị trong phươg thức phục vụ du khách.

Tiếp tục tổ chức các khóa bồi dưỡng nghiệp vụ cho lực lượng bảo vệ du khách, nghiệp đoàn xích lô và đội ngũ tài xế xe du lịch. Khuyến khích các doanh nghiệp tổ chức hội thi kiểm tra, nâng cao tay nghề và cải thiện môi trường làm việc chuyên nghiệp cùng với việc xây dựng chế độ đãi ngộ về vật chất và tinh thần phù hợp.

Xây dựng các chương trình phối hợp với các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và các trường nghề để tổ chức các chương trình đào tạo, tiến đến xã hội hóa công tác đào tạo nguồn nhân lực du lịch trên cơ sở liên kết của "3 nhà" (nhà trường, nhà kinh tế, nhà khoa học) nhằm nâng cao khả năng lãnh đạo, điều hành, kiến thức nghiệp vụ theo kịp tiến trình hội nhập kinh tế khu vực và phù hợp với nhu cầu phát triển thực tế.□

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Tỉnh ủy Phú Yên (2016). *Chương trình hành động về đầu tư phát triển đưa du lịch trở thành ngành kinh tế quan trọng của Tỉnh giai đoạn 2016-2020*, ngày 09/06/2016
2. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Phú Yên (2016). *Báo cáo kết quả hoạt động năm 2015, phương thành hướng nhiệm vụ năm 2016*, tháng 02/2016
3. Thạch Bích (2016). *Khách du lịch đến Tỉnh tăng cao*, truy cập từ <http://www.baophuyen.com.vn/377/157760/khach-du-lich-den-tinh-tang-cao.html>

QUẢNG CÁO SỐ 22

THÁNG 09/2016

KINH TẾ VÀ DỰ BÁO

Bệnh viện hữu nghị Việt Đức Bìa 2

Trường Đại học Kinh tế Quốc dân..... Bìa 3

Viễn thông Quốc tế..... Bìa 4